

บทที่ .

บทนำ

ความสำคัญและความจำเป็นของโद्यหา

องค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุดอันหนึ่งของการศึกษา คือ ครู เนื่องจากในสภาพการณ์ทางการเรียนการสอนจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่ง คือ ครู และอีกฝ่ายหนึ่ง คือ นักเรียน ครูจะเป็นบุคคลที่มีบทบาทและอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (๒๔๗๗ : ๔๔) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่เป็นตัวแทนอันสำคัญที่จะถ่ายทอดความรู้และค่านิยมของสังคมให้แก่คนรุ่นและเป็นสมาชิกกระตือรือร้นใหญ่ของสังคมที่มีความเข้าใจใฝ่ลึกและวิฤตประสงค์ของการศึกษาได้ดีกว่าสมาชิกอื่น ๆ ในสังคม ดังนั้น ครูจึงมีอิทธิพลอันสำคัญต่อการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแก่เด็กในห้องเรียน การเรียนรู้ที่ว่านี้ นอกจากวิชาความรู้โดยตรงแล้วก็มีสิ่งอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมที่ได้รับจากครู เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ดร.ภิญโญ สาธร (๒๔๒๐ : ๖) ที่ว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ เป็นผู้ช่วยเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพและคุณสมบัติอันดีงามให้แก่เยาวชนของชาติ และเป็นผู้ที่ช่วยสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าให้แก่ชุมชนและสังคมส่วนรวม เพราะฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ครูเป็นเสมือนศูนย์กลางวิถีชีวิตของคนและของชาติให้มุ่งไปสู่ทิศทางที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์มากที่สุด ฉะนั้นจึงเป็นที่กระตือรือร้นและยอมรับกันโดยทั่วไปในทุกสังคมและทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงและการเร่งรัดพัฒนาประเทศ ย่อมมีความจำเป็นและความต้องการอย่างยิ่งยวดที่จะให้มีหลักประกันความมั่นคงและความเป็นไปไ้ค้ำประกันความเจริญก้าวหน้าในอนาคต ศึกษการมีระบบการศึกษาและครูซึ่งสามารถสร้างกำลังคนได้เหมาะสมกับแผนงานและเป้าหมายของประเทศ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ๒๔๗๗ : ๘) จากความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้มีผู้วิจัยจำนวนมากพยายามทำการศึกษาค้นคว้าหาตัวแปรทั้ง จากภายในและภายนอกตัวครูที่จะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการสอน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใครจะศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของครู ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบทางบุคลิกภาพท่านนี้มีความสำคัญต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเป็นอันมาก (Lefcourt ๑๙๘๐ : ๒๒๘, อ้างถึงในอัญญาทิพย์ จีรุงคุณการ ๒๕๒๒ : ๑) มีวสันต์ (Moursund ๑๙๗๖ : ๓๒๗) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ความเชื่อในอำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอก (Locus of Control) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาทั้งหลาย เพราะความเชื่อนี้เป็นตัวกำหนดในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีอิทธิพลในการควบคุมผลการกระทำของตนเอง ย่อมจะส่งผลถึงลักษณะวิธีที่เขาใช้ในการติดต่อกับสัมพันธ์บุคคลอื่น แนวทางในการเรียนรู้ ตลอดจนความรู้สึกต่อตนเองในสถานภาพของมนุษย์ การรับรู้ดังกล่าวมี ๒ ลักษณะ ลักษณะแรก คือ การรับรู้สาเหตุการเกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับการควบคุมหรือการกระทำของตนเองเป็นผลมาจากสิ่งภายนอก อันได้แก่ โชค-เคราะห์ โอกาส พรหมลิขิต อำนาจของบุคคลอื่นหรืออิทธิพลจากสิ่งลึกลับซับซ้อนที่ไม่อาจทำนายได้ เรียกว่า บุคคลมีความเชื่อในอำนาจการควบคุมจากภายนอก อีกลักษณะหนึ่งคือ การรับรู้สาเหตุการเกิดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับการควบคุมหรือการกระทำของตน เรียกว่า บุคคลมีความเชื่อในอำนาจการควบคุมจากภายในตน (Rotter ๑๙๖๖ : ๑) เนื่องจากความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกมีอิทธิพลอย่างมากต่อการแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ของบุคคล (Nowicki and Segal ๑๙๗๔ : ๓๓) จึงทำให้มีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อนี้กับตัวแปร หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ดังที่อัญญาทิพย์ จีรุงคุณการ (๒๕๒๒ : ๔ - ๑๕) ได้สรุปการศึกษาวิจัยไว้เป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

๑. ด้านการตอบสนองต่อเหตุการณ์ไม่พึงปรารถนา (Response to Aversive Events)
๒. ด้านการตอบสนองต่ออิทธิพลทางสังคม (Response to Social Influence)
๓. ด้านกิจกรรมทางปัญญา (Cognitive Activity)
๔. ด้านบุคลิกภาพ (Personality)
๕. ด้านการแสดงออกซึ่งความสำเร็จ (Achievement Behavior)

จากการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ส่วนใหญ่ให้ผลที่สอดคล้องกันว่า บุคคลที่เชื่อ
ว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเป็นผลมาจากการควบคุมหรือการกระทำของตนเอง มักจะแสดง
พฤติกรรมในลักษณะที่พึงประสงค์มากกว่าบุคคลที่เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเป็นผลมาจาก
การควบคุมหรือการกระทำของสิ่งภายนอก ดังเช่น ร็อกเทอร์ (Rotter ๑๙๖๖ : ๒๔)
ได้สรุปงานวิจัยของเขาและบุคคลอื่น ๆ ไว้ว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน
จะมีความกระตือรือร้นต่อความเป็นไปของสิ่งแวดล้อมอันจะนำมาซึ่งประโยชน์สำหรับพฤติกรรม
ในอนาคตของเขา จะพยายามปรับปรุงสิ่งแวดล้อมอีกทั้งยังให้คุณค่าแก่ทักษะหรือผลสัมฤทธิ์จาก
ความพยายาม นอกจากนั้นยังยากแก่การที่จะชักชวนให้เชื่อตามโดยไม่มีเหตุผลอีกด้วย
แวร์ไฮม์และวูดสัน (Warehime and Woodson ๑๙๗๑ : ๔๔๓) ก็ได้ศึกษาพบว่า
นักศึกษาชายที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน จะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติกับความรู้สึกเป็นอิสระส่วนตัว (Personal Freedom) มีความพึงพอใจกับการทำงาน
ในปัจจุบัน มีความรู้สึกเตรียมพร้อมและชัดเจนในกระบวนการคิด สามารถยอมรับและแสดง
ความต้องการของตน มีความมั่นใจในตนเอง และยอมรับความสามารถของผู้อื่นได้ ส่วน
นักศึกษาหญิงที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน จะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติกับความรู้สึกพึงพอใจในสภาพชีวิตของตน ความสงบทางจิตใจ การมีกำลังใจ การ
ปราศจากความกังวลและความเศร้าหมอง และจากการศึกษาของคูเซตและวอล์ค (Ducette
and Wolk ๑๙๗๓ : ๔๒๔) ได้พบผลที่สอดคล้องกันว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุม
ภายในตนจะมีความไวในการค้นพบกฎเกณฑ์ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำการตัดสินใจได้ถูกต้องแม้ว่า
สามารถระลึกถึงการกระทำของตนเอง และรู้จักใช้ข้อมูลเพื่อการแสดงออกที่เหมาะสมไ้มากกว่า
บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตน หรือจากการศึกษาของครีมเมอร์และฮอฟแมน
(Kreemer and Hofman ๑๙๕๔ : ๒๓) ที่พบว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน
ตนจะมีโอกาสในการประสบความสำเร็จมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่มีความเชื่ออำนาจการ
ควบคุมภายนอกตน ยิ่งกว่านั้น ลีฟคอร์ต (Lefcourt ๑๙๗๖, quoted in Strickland
๑๙๗๗ : ๒๒๐) ได้ยืนยันว่า ความเชื่อของบุคคลที่ว่าตนเองสามารถควบคุมโชคชะตาของตนนั้น
เป็นสิ่งจำเป็นในการต่อสู้กับการกีดกันและการกีดกันเพื่อความสุขของชีวิต เขากล่าวว่า ความเชื่อ
อำนาจการควบคุมภายในตนแม้จะเป็นสิ่งมายาก็อาจสามารถทำให้บุคคลมีชีวิตที่เหมาะสมได้

การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมภายใน - ภายนอกคนในสภาพการณ์
 ทางการเรียนการสอนเท่าที่นำมานี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาความ
 สัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในคำนี้ของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังเช่น การศึกษา
 ของ แกรนคอลล แครทคอฟสกีและเพรสตัน ในปี ๑๙๖๒ (Crandall, Katkovsky
 and Preston ๑๙๖๒ : ๓๘๓ - ๓๖๑) แกรนคอลล แครทคอฟสกี และแกรนคอลล ในปี
 ๑๙๖๔ (Crandall Katkovsky and Crandall ๑๙๖๔ : ๘๑ - ๑๐๘) แม็กกีและ
 แกรนคอลล ในปี ๑๙๖๔ (McGhee and Crandall ๑๙๖๔ : ๘๑ - ๑๐๑) เมสเซอร์
 ในปี ๑๙๖๒ (Messer ๑๙๖๒ : ๑๔๘๖ - ๑๔๖๑) ชูลตซ์ คอลเลจและโพเมแรนทซ์
 ในปี ๑๙๖๖ (Schultz , College and Pomerantz ๑๙๖๖ : ๓๘ - ๕๐) สเปน
 ในปี ๑๙๖๗ (Span ๑๙๖๗ : ๓๖๖๔ - A) หรือวอลเคนและเรย์ ในปี ๑๙๘๓
 (Walden and Ramey ๑๙๘๓ : ๓๘๓ - ๓๘๔) เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยก็ได้มีผู้
 ทำการศึกษาไว้เช่นกัน ดังเช่น บำรุง บุญยงค์ ในปี ๒๕๑๕ (๒๕๑๕) พจน์ จันทรวีระกุล
 ในปี ๒๕๑๕ (๒๕๑๕) ชุษา หิรัญวัฒน์ ในปี ๒๕๒๑ (๒๕๒๑) และรุ่งนภา ทิษะ ในปี
 ๒๕๒๒ (๒๕๒๒) ในการศึกษาทั้งกล่าวให้ผลที่สอดคล้องกันว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการ
 ควบคุมภายในตนเอง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุม
 ภายในคนทำหรือบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกคน ดังที่ เฟลตัน (Felton
 ๑๙๗๑, quoted in Mourssund ๑๙๗๖ : ๓๓๘) ได้รวบรวมผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม
 ทางด้านการเรียน (Academic Performance) ของเด็กระดับอายุต่าง ๆ และสรุปว่า
 การที่เด็กปราศจากการรับรู้หรือความรับผิดชอบว่า ผลการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นสืบเนื่องมาจาก
 การกระทำของตนเอง เป็นสาเหตุสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังที่
 กล่าวมาแล้วว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในสภาพการณ์ทางการเรียน
 การสอน ดังนั้น การที่ครูเชื่อว่าเขามีอิทธิพลในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนย่อมจะส่ง
 ผลถึงพฤติกรรมทางด้านการเรียนของครูเช่นกัน ครูบางคนอาจจะเชื่อว่า ผลการเรียนของ
 นักเรียนเป็นผลมาจากการควบคุมหรือการกระทำของตนเองมากกว่า แต่ครูบางคนอาจจะเชื่อว่า
 ผลการเรียนของนักเรียนเป็นผลมาจากการควบคุมหรือการกระทำของบุคคลอื่นมากกว่า ในการ
 ศึกษาความเชื่อคำนี้ของครู พบผลการศึกษาว่า ครูที่เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการ
 เรียนของนักเรียนสูง มีแนวโน้มที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่า ใช้การออกคำสั่งและ

ใช้การบังคับให้นักเรียนทอมค่าถามน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผู้เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนทำ (Janzen , Becken and Hritzut ๑๙๗๓, quoted in Guskey ๑๙๘๐ : ๔๔ ; Rose and Medway ๑๙๘๐ : ๑๔๔) และยิ่งพบว่า นักเรียนในห้องที่ครูมีความเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนสูงจะแสดงความกระตือรือร้นในการทอมสนองทางการเรียนน้อยกว่า มีผลงานทางการเรียนมากกว่า และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผู้เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนทำ (Williams ๑๙๗๗ : ๗๖๓ - A ; Rose ๑๙๗๘ : ๗๖๕ - A) โบรฟีและอีเวอร์ตัน (Brophy and Evertson ๑๙๗๖ , quoted in Rose and Medway ๑๙๘๐ : ๑๔๔) ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของครู และเทคนิควิธีการจัดการในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยทำการรวบรวมข้อค้นพบจากการศึกษาประสิทธิภาพของครูในเท็กซัส (The Texas Effectiveness Study) พบว่า ครูที่มีความเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการรับผิดชอบต่อชั้นเรียนจะพยายามสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้อย่างมีระบบ และจะพยายามเลือกเทคนิควิธีการสอนสำหรับนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ และจากการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการสอนระหว่างนักศึกษาครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในและภายนอกของ เขาท์ ในปี ๑๙๘๐ (South ๑๙๘๐ : ๑๔๖๕ - A) ก็พบว่า นักศึกษาครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในจะได้รับประโยชน์จากคู่มือของมหาวิทยาลัยว่ามีประสิทธิภาพในการสอนสูงกว่า นักศึกษาครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอก นอกจากนั้น บรูคอฟเวอร์และเลซอท์ (Brookover and Lezotte ๑๙๗๕ , quoted in Guskey ๑๙๘๐ : ๔๔) ได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลจากฝ่ายบุคคลของทางโรงเรียนต่าง ๆ พบว่า ในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง ครูจากโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำจะอธิบายถึงปัญหาการเรียนการสอนของนักเรียนว่ามีได้เป็นผลมาจากทางโรงเรียน และจะมองความสามารถของตนต่ำ ทั้งนี้ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมจึงล้มเหลว จากผลการวิจัยเหล่านี้จะเห็นได้ว่า การที่ครูเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนสูง จะส่งผลให้ครูและนักเรียนในชั้นมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อสภาพการณ์ทางการเรียนการสอนมากกว่า

ครูที่เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนต่ำ และจากผลสรุปของการศึกษา
 ที่ตามมา พบว่า ครูที่มีความเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนสูง จะ
 สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ครูที่เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการ
 ควบคุมผลการเรียนของนักเรียนต่ำ (Murray & Staebler ๑๙๗๔ ; Rose ๑๙๗๕ ;
 Porter & Cohen ๑๙๗๑ , quoted in Rose and Medway ๑๙๘๑ : ๑๘๕)

สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตน
 ของครูในประเทศไทย เท่าที่ค้นพบมีจำนวนสองชิ้น แต่ก็มีได้เป็นการศึกษาในสภาพการณ์ทาง
 การเรียนการสอนโดยตรง คือ การศึกษาของ จันทร์เพ็ญ เจริญผลารักษ์ (๒๕๑๖) ซึ่งได้
 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นผู้นำ ความเกรงใจและความเชื่ออำนาจการควบคุม
 ภายใน - ภายนอกตนของครู ส่วนอีกชิ้นหนึ่ง คือ การศึกษาของ มนตรี อนันตวิริยะ (๒๕๑๗)
 ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตน ทักษะทาง
 วิทยาศาสตร์ และความเชื่อโชคกลางในกลุ่มผู้มีอาชีพครู ทั้งนี้จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่จะ
 ทำการศึกษาและพัฒนาแบบวัดขึ้นเพื่อสำรวจความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตน
 ของครูในสภาพการณ์ทางการเรียนการสอนโดยตรงสำหรับประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเชื่อของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการควบคุมของ ตนเอง
 ผลการเรียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ คือ

๑. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของ ตนเอง ผลการ เรียนของ
 นักเรียนระหว่างครูที่มี เพศ ต่างกัน
๒. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของ ตนเอง ผลการ เรียนของ
 นักเรียนระหว่างครูที่มี ระยะเวลา ในการสอนแตกต่างกัน

แนวคิด

ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตนไว้เป็น
 จำนวนมาก ที่สำคัญ ๆ ได้แก่

โรตเทอร์ (Rotter ๑๙๖๖ : ๒) โภคอธิบายพื้นฐานเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจ
การควบคุมภายใน - ภายนอก โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social
Learning Theory) ไว้ว่า จากผลตอบแทนอันหนึ่งจะทำให้เกิดความคาดหวังว่า ใน
สภาพการณ์หรือพฤติกรรมที่คล้ายกับสภาพการณ์เดิม บุคคลจะได้รับผลตอบแทนนั้นอีกในอนาคต
ถ้าความคาดหวังของเขาสัมพันธ์ว่าเขาจะลดหรือระงับความคาดหวังนั้นลง แต่ถ้าเป็นไปตาม
ความคาดหวัง ความคาดหวังของเขาก็เพิ่มขึ้น ความคาดหวังจะเกิดขึ้นสภาพการณ์อันใด
อันหนึ่งก่อน แล้วจะแผ่ขยายไปยังสภาพการณ์อื่นที่เขาเรียนรู้ว่าเกี่ยวข้องหรือคล้ายคลึงกัน ใน
เวลาต่อมาจึงจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่สำคัญของบุคคล จากประสบการณ์ที่นำมา
ถ้าแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับการเสริมแรงบ่อยครั้ง จะเป็นผลให้บุคคลรับรู้ว่ามีสิ่งที่ได้รับนั้น
เป็นผลมาจากทักษะหรือความสามารถของตน แต่ถ้าแสดงแล้วไม่คอยได้รับการเสริมแรง
บุคคลก็จะรับรู้ว่ามีสิ่งที่ได้รับนั้นมิใช่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง แต่เป็นผลมาจาก
โชคเคราะห์ โอกาส หรืออิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกอื่น ๆ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวจะมี
ผลย้อนกลับไปสู่พฤติกรรมอันใหม่อีก โรตเทอร์ (Rotter ๑๙๖๖ : ๑) โภคสรุปแนวคิด
ของเขาไว้ว่า

เมื่อบุคคลรับรู้ว่ามีแรงเสริมที่ได้รับนั้นมิได้เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองทั้งหมด
แต่เป็นผลมาจากโชคเคราะห์ โอกาส พรหมลิขิต การควบคุมของบุคคลอื่น หรืออิทธิพลจาก
สิ่งลึกลับซึ่งซ่อนตัวอยู่ภายใต้ เราเรียกบุคคลประเภทนี้ว่า "บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจ
การควบคุมภายนอก" แต่ถ้าบุคคลรับรู้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมหรือลักษณะประจำตัว
ของตน เราจะเรียกบุคคลประเภทนี้ว่า "บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน"

แครนดอลล์ แอทคอฟสกี และแครนคอลล (Crandall , Katkovsky and
Crandall ๑๙๕๕ : ๕๑ - ๕๒) กล่าวถึงความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอก
ไว้ว่า บุคคลจะมีระดับความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนในการควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นใน
สภาพการณ์ต่าง ๆ แตกต่างกันไป บางคนอาจจะเชื่อว่า การกระทำของตนก่อให้เกิดสิ่งเสริมแรง
ได้ หรือบางคนอาจจะเชื่อว่ารางวัลและการลงโทษอยู่ภายใต้อำนาจของบุคคลอื่นหรืออิทธิพลของ
โชคชะตา อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การได้รับสิ่งเสริมแรงประเภทเดียวกัน ในสภาพการณ์
อันเดียวกัน บุคคลอาจจะรับรู้ว่าเป็นผลมาจากการควบคุมของตนหรือสิ่งอื่นที่นอกเหนืออิทธิพล

ของคนที่เชื่อมั่นเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อผลของสิ่งเสริมแรง (Reinforcing effects) ในประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น ถ้าบุคคลรับรู้ว่าเขามีอิทธิพลในการควบคุมรางวัลหรือการลงโทษน้อย เขาก็จะมีความพยายามในการแก้ไขสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นน้อยมาก รางวัลหรือการลงโทษในกรณีนี้จะทำให้คุณค่าของสิ่งเสริมแรงหมดไป เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะไม่มีประสิทธิภาพในการเพิ่ม หรือลดการตอบสนองของบุคคล นอกจากนี้เขายังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ในการรับรู้ว่าเขาเองเป็นสาเหตุของผลการกระทำที่เป็นความสำเร็จจะแตกต่างจากผลการกระทำที่เป็นความล้มเหลว อาจเป็นไปได้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจการควบคุมภายในของบุคคลต่อผลการกระทำทั้งสองประเภทมีการพัฒนาในระดัที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลของข้อมูล จึงควรแยกวิเคราะห์เป็นสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จและสภาพการณ์ที่เป็นความล้มเหลวแทนที่จะวิเคราะห์รวมทั้งสองสภาพการณ์เพียงอย่างเดียว เพราะสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวอาจให้ผลบางอย่างที่แตกต่างกันได้

(Crandall et al. ๑๙๖๕ : ๑๐๑)

ลอเรนซ์และวินสเชล (Lawrence and Winschel ๑๙๖๕ : ๔๕๗) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกคน เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของสิ่งเสริมแรง บุคคลอาจเชื่อว่า สิ่งเสริมแรง เป็นผลมาจากการกระทำหรือ ลักษณะประจำตัวของตน เรียกว่า บุคคลมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน หรือเป็นผลมาจากสิ่งภายนอก เรียกว่า บุคคลมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตน เช่น พรหมลิขิต โอกาส หรือการกระทำของบุคคลอื่น อาจกล่าวได้ว่า เป็นการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของตนต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ลอเรนซ์และวินสเชล ได้แบ่งพัฒนาการของความเชื่อนี้ออกเป็น ๕ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ บุคคลจะเชื่อว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เหตุการณ์ที่เป็นความล้มเหลว เป็นผลมาจากสิ่งภายนอกที่นอกเหนือการควบคุมของตน

ขั้นที่ ๒ บุคคลจะเริ่มมีความเชื่ออำนาจการควบคุมของตนต่อเหตุการณ์ที่เป็นความสำเร็จ และความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตนคือ เหตุการณ์ที่เป็นความล้มเหลวจะเริ่มลดน้อยลง

ขั้นที่ ๓ เมื่อบุคคลมีวิญญูญาณ เขาจะมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตนเองอย่างแท้จริงถึงแม้ว่าจะยัง เป็นความ เชื่อคอ เหตุการณ์ที่เป็นความสำเร็จ

ขั้นที่ ๔ บุคคลจะเริ่มพัฒนาความรู้สึกรับนิยชมและความกล้าที่จะเผชิญกับสภาพปัญหาต่าง ๆ อันจะเป็นผลให้ความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตนเองต่อเหตุการณ์ที่เป็นความสำเร็จ เหล่านี้มีเพิ่มมากขึ้น

ขั้นที่ ๕ บุคคลจะมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตนเองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริง กล่าวคือ บุคคลจะมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตนเองต่อ เหตุการณ์ที่เป็นความสำเร็จ และความล้มเหลวเท่า ๆ กัน

ลีฟคอร์ท (Lefcourt ๑๙๗๖, quoted in Chapman and Boersma ๑๙๗๕ : ๒๕๐) กล่าวถึงความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตนไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับแหล่งของการควบคุมพฤติกรรมหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน จะรับรู้สภาพการณ์ไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ ว่าเป็นผลมาจากการกระทำ และอยู่ภายใต้การควบคุมของตน ส่วนบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตนจะรับรู้สภาพการณ์ไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ ว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของตนและอยู่นอกเหนือการควบคุมของตน

มัวร์ซันด์ (Moursund ๑๙๗๖ : ๓๒๖ - ๓๒๘) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขา ว่าเป็นผลของอำนาจการควบคุมจากภายในหรือภายนอกตัวเขา บุคคลที่เชื่อว่า เขาสามารถตัดสินใจในสิ่งที่เขาจะทำหรือสิ่งที่เขาจะเป็นด้วยตัวเขาเอง ซึ่งหมายถึงว่า เขาเป็นผู้กำหนดความคิดของเขา (Captain of his soul) จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน ส่วนบุคคลที่เชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขาเป็น เรื่องของโชคเคราะห์หรือขึ้นอยู่กับความคิดของบุคคลอื่น จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตน การมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตน จึงหมายถึงว่า บุคคลมีความเชื่อว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบ หรือการที่บุคคลรับรู้ว่าตนเองมีอำนาจที่จะควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนหรือไม่ ซึ่งไม่ใ้หมายถึงว่า บุคคลจะเป็นผู้มีอำนาจอย่างแท้จริง หรือมีอำนาจเล็กน้อยเพียงใด เช่น พระเจ้าแผ่นดินคน ผู้นำแบบเผด็จการ และนักบริหารระดับสูง ก็สามารถ

เป็นผู้มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตน ในขณะที่เด็กโต ทาส และผู้ป่วยอัมพาตก็สามารถเป็นผู้มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในได้เช่นกัน ดังนั้น ความเชื่อมีพื้นฐานอยู่กับสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าเป็นจริง แต่ในความเป็นจริงไม่จำเป็นว่า บุคคลจะต้องมีอิทธิพลหรืออำนาจในการควบคุมโลกของตน นอกจากนั้น มีวาทันต์ โคกล่าวถึงพัฒนาการของความเชื่อซึ่งกล่าวไว้ว่า ความเชื่อนี้จะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุโดยให้เหตุผลว่า ในวัยเด็กเล็กความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมจะน้อยกว่าเด็กโตหรือผู้ใหญ่ เด็กจะเข้าใจและสามารถควบคุมสภาพการต่าง ๆ ได้น้อยมาก แต่เมื่อเด็กโตขึ้น มีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้นและมีขอบเขตของการควบคุมมากขึ้น เด็กจะเรียนรู้ที่จะจัดการกับตนเอง เริ่มเคลื่อนย้ายและจัดการกระทำกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เริ่มพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์และจะมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นที่ละน้อย เปลี่ยนจากผู้คอยรับความช่วยเหลือมาเป็นผู้เริ่มกระทำด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามระดับอายุหรือวุฒิภาวะก็มิได้เป็นตัวแปรสำคัญทั้งหมด ยังมีตัวแปรที่มีอิทธิพลที่สำคัญอื่น ๆ อีก อาทิเช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เพื่อนบ้าน โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ครอบครัว ตลอดจนลักษณะสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความเชื่อของกลุ่มผู้มีอาชีพครูในสภาพการทางการเรียนการสอนโดยเฉพาะเท่านั้น โดยเหตุที่ความเชื่อดังกล่าวเป็นลักษณะบุคลิกภาพอย่างหนึ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ดังนั้น การที่บุคคลจะพัฒนาความเชื่อไปในลักษณะใดย่อมขึ้นอยู่กับตัวแปรทั้งจากภายในและภายนอกตน สำหรับตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ระยะเวลาในการสอนและเพศของครู จากงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีผู้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของระยะเวลาในการสอนต่อพฤติกรรมทางการสอนของครูอยู่เป็นจำนวนมากและให้ผลการศึกษาทั้งในทางที่สอดคล้องและขัดแย้งกัน กล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งพบผลการศึกษาวว่าครูที่มีระยะเวลาในการสอนนานกว่าจะแสดงพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียนมากกว่า ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งพบผลการศึกษาในทางตรงกันข้ามว่า ครูที่มีระยะเวลาในการสอนนานกว่าจะแสดงพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียนน้อยกว่า ดังเช่น การศึกษาของ จอยซ์ (Joyce ๑๙๗๗, quoted in Donlan ๑๙๘๓ : ๑๑๐) ที่พบว่า ระยะเวลาในการสอนเป็นตัวแปรทางบวก ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู กล่าวคือ ครูจะเรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ อย่างรวดเร็ว และมีความพร้อมที่จะปรับตัว หรือจากการศึกษาของ

คอนแลน (Donlan ๑๔๕๐ : ๓๑๕ - ๓๓๐) ที่พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการสอนนานจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนการสอนมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย พินทาร์ณ มโนวิทย์ (๒๕๒๒) พบผลการศึกษาที่สอดคล้องกันว่า ครูระดับมัธยมศึกษาที่มีระยะเวลาในการสอนมากกว่า ๒ ปีขึ้นไป มีระดับสถานภาพด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน และด้านการส่งเสริมรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี สูงกว่าครูมัธยมศึกษาที่มีระยะเวลาในการสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๒ ปี ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % ในทางตรงกันข้าม เบอร์แมนและแม็กลาฟลิน (Berman and McLaughlin ๑๙๗๗) , quoted in Donlan ๑๔๕๓ : ๑๑๐) ได้ศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการสอนจะมีสัดส่วนในทางกลับกันกับความเติบโตในวิชาชีพครู กล่าวคือ ครูที่มีระยะเวลาในการสอนมากกว่า ๕ ปีมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตน และจากการศึกษาของ รุ่งท่า รัชวีเชียร (๒๕๒๒) พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการสอนน้อย คือ ๑ - ๕ ปีจะมีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการทางการเรียนการสอนมากกว่าครูที่มีระยะเวลาในการสอนมาก คือตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป จากผลการศึกษารข้างต้น จะเห็นได้ว่า ครูที่มีระยะเวลาในการสอนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมทางการสอนแตกต่างกัน และควยเหตุผลทางธรรมชาติ ตลอดจนการได้รับการปฏิบัติจากสังคมที่แตกต่างกันระหว่าง เพศชายกับเพศหญิง ดังนั้น ครูที่มีระยะเวลาในการสอนและ เพศที่แตกต่างกันจึงน่าจะมีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของตนต่อผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันควย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในเรื่องความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตนของครูในสภาพการณ์ทางการเรียนการสอนยังมีไม่มากนัก เท่าที่จะนำเสนอได้มีดังนี้ คือ

กัสกี (Guskey ๑๙๕๑ : ๔๔ - ๕๑) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแบบวัดเกี่ยวกับการประเมินความเชื่อของครูในด้านความรู้สึกรับผิดชอบ หรือการควบคุมของตนต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน เรียกว่า "แบบวัดความเชื่อของครูต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน" (The Responsibility for Student Achievement

Questionnaire : RSA) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจากโรงเรียนในเขตตัวเมือง จำนวน ๒๐๔ คน ซึ่งอาสาสมัครเข้ารับการอบรมในโปรแกรมทางการศึกษาที่จัดขึ้น โดยจะให้นว-
 ฤทธิทางการศึกษาและค่าเบี้ยเลี้ยง เป็นสิ่งตอบแทน ประกอบด้วยครูชาย ๔๔ คน ครูหญิง
 ๑๗๐ คน ซึ่งสอนในระดับชั้น ๑-๓ = ๖๔ คน ระดับชั้น ๔-๕ = ๕๒ คน ระดับชั้น
 ๕-๑๒ = ๖๔ คน และเมื่อแบ่งตามระยะเวลาในการสอนจะได้อีกดังนี้ คือ ๑-๕ ปี =
 ๔๐ คน ๖-๑๐ ปี = ๔๔ คน ๑๑ ปีขึ้นไป = ๔๐ คน

ผลการศึกษาพบว่า ครูหญิงมีความเชื่อเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบหรือการควบคุม
 ของตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงกว่าครูชายในสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จ
 แต่ไม่พบความแตกต่างนี้ในสภาพการณ์ที่เป็นความล้มเหลว ครูที่เริ่มสอน (๑-๕ ปี) และ
 ครูที่มีระยะเวลาในการสอนนานที่สุด (๑๑ ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อเกี่ยวกับความ
 รู้สึกรับผิดชอบหรือการควบคุมของตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงกว่าครูที่มี
 ระยะเวลาในการสอนปานกลาง (๖-๑๐ ปี) แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติ ส่วนในค่านีระดับชั้นที่สอนครูที่สอนระดับชั้นกลางมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อเกี่ยวกับความ
 รู้สึกรับผิดชอบ หรือการควบคุมของตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าครูที่สอน
 ในระดับประถมชั้นต้น และครูที่สอนระดับชั้นสอง แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติเช่นกัน

วิลเลียมส์ (Williams ๑๙๗๗ : ๗๖๓ - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
 ความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของนักเรียนชั้นอนุบาล การอ้างอิงถึงครู
 (Teacher frame of reference) เทคนิคในการควบคุมพฤติกรรมของครู ความเชื่อ
 อำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของครู และลักษณะการตอบสนองของนักเรียน กลุ่ม
 ตัวอย่างประกอบด้วยครู ๒๐ คน นักเรียน ๒๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้
 ได้แก่

๑. Walberg and Thomas Teacher Questionnaire เป็นแบบวัดการ
 อ้างอิงถึงครู

๒. Spanlding Teacher Activity Rating Schedule เป็นตารางการ
สังเกตที่ใช้ประเมินเทคนิคการสอนของครู

๓. Coping Analysis Schedule for Educational Settings
เป็นตารางการสังเกตที่ใช้ประเมินลักษณะการตอบสนองของนักเรียน

๔. Adult Nowicki - Strickland Internal - External Control
Scale เป็นแบบวัดที่ใช้วัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับผู้ใหญ่

๕. Preschool Primary Nowicki - Strickland Internal -
External Control Scale เป็นแบบวัดที่ใช้วัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน -
ภายนอกสำหรับเด็ก

๖. การสังเกตโดยตรง ในแต่ละชั้นเรียนจะได้รับการสังเกต ๓ ครั้ง ๆ ละ
๓๐ นาที สังเกตครู ๑๐ นาที นักเรียน ๒๐ นาที

ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของครูมี
ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะการตอบสนองของนักเรียน นั่นคือ นักเรียน
ในห้องที่ครูมีความเชื่อว่าตนมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนสูงจะแสดงความ
กระตือรือร้นในการตอบสนองทางการเรียนน้อยกว่านักเรียนในห้องที่ครูมีความเชื่อว่าตน
มีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนต่ำ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอ้างอิงถึง
ครูและเทคนิคในการควบคุมพฤติกรรมของครู กับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน -
ภายนอกของครู

โรส (Rose ๑๙๗๕ : ๓๒๕๐ A - ๓๒๕๑ A) ได้ศึกษาผลของความเชื่ออำนาจ
การควบคุมภายใน - ภายนอกของครูในสภาพการณ์ทางการเรียนการสอนที่มีต่อผลการเรียน
ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูระดับ ๔ จำนวน ๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดความเชื่อ
อำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของโรตเตอร์ (Rotter's I - E Scale) แบบวัด
ความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครู (The Teacher Locus of
Control) ซึ่งพัฒนาขึ้นมาเพื่อวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครู
ในสภาพการณ์ทางการเรียนการสอน

ผลการศึกษาพบว่า ครูซึ่งมาจากโรงเรียนที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ และเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนในสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จสูง จะใช้การออกคำสั่งเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ น้อยกว่า ส่วนนักเรียนในชั้นเรียนของครูที่มี สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมสูง และเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียน ในสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จ จะมีผลงานทางการเรียนมากกว่าในขณะที่นักเรียนซึ่งมีสถานภาพ ทาง เศรษฐกิจและสังคมสูงในชั้นเรียนของครูที่มีความเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุม ผลการเรียน ของนักเรียนในสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จสูง จะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมน้อยกว่า เมื่อ เปรียบเทียบกับครูที่เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนต่ำ และจากการเปรียบเทียบความสามารถในการทำนายระหว่างแบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอก ของ ร็อบทเทอร์ และแบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครูพบว่า แบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครูมีความสามารถในการทำนาย พฤติกรรมในชั้นเรียนได้มากกว่า แบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของ ร็อบทเทอร์

โรสและเมคเวย์ (Rose and Medway ๑๙๘๑ : ๑๘๕ - ๑๙๐) ได้ทำการ ศึกษาและพัฒนาแบบวัดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครูใน สภาพการณ์ทางการเรียนการสอน (The Teacher Locus of Control) กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูจำนวน ๔๔ คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภาย นอกของ ร็อบทเทอร์ และแบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครู

ผลการศึกษาพบว่า ในการเปรียบเทียบระหว่างครูนิวยอร์กและครูนิวยอร์ก และระหว่าง ครูที่สอนในเขตเมืองและเขตชานเมือง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่าความ เชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอก ครูที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำจะมีความ เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนในสภาพการณ์ เป็นความสำเร็จสูง กว่าครูที่มีสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมสูงอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .๐๑ แต่ไม่พบ ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในสภาพการณ์เป็นความสำเร็จสูง นอกจากนั้นยังพบว่า ครูที่มีความ เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนสูง จะใช้การออกคำสั่ง เกี่ยวกับ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ น้อยกว่า มีอัตราส่วนของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมน้อยกว่า และมี

อิทธิพลของนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานด้วยตนเอง (Self - direct Activity) สูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่มีความเชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนทำ และจากการเปรียบเทียบความสามารถในการทำนายระหว่างแบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของร็อตเตอร์ และแบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครู พบว่า แบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกสำหรับครู มีความสามารถในการทำนายพฤติกรรมในชั้นเรียน รวมทั้งความพร้อมที่รับเอาเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมมา ในขณะที่แบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของร็อตเตอร์ไม่สามารถทำนายได้

เซาท์ (South ๑๙๘๑ : ๓๘๖๘ - A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการสอนระหว่างนักศึกษาครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในและภายนอก กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาครูระดับมหาวิทยาลัย จำนวน ๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกของร็อตเตอร์ (Rotter's Internal - External Locus of Control Scale) และแบบประเมินประสิทธิภาพทางการสอนของนักเรียน (The Student Teaching Competency Evaluation) ซึ่งจะประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัย

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน จะได้รับการประเมินว่า มีประสิทธิภาพในการสอนสูงกว่านักศึกษาครูที่มีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตน

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาของผู้วิจัยหลายท่าน (Williams ๑๙๗๒ , Rose ๑๙๗๕ , Rose and Medway ๑๙๘๐ , South ๑๙๘๑) ได้ผลที่สอดคล้องกันว่าครูที่เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนสูงจะมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนมากกว่าครูที่เชื่อว่าตนเองมีส่วนในการควบคุมผลการเรียนของนักเรียนทำ ในกรณีศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใคร่สนใจศึกษาสำรวจความเชื่อดังกล่าวนี้กับกลุ่มตัวอย่างครูที่มีระยะเวลาในการสอนและเพศที่แตกต่างกัน จากการศึกษาของกิสกี พบว่าครูที่มีระยะเวลาในการสอนต่างกัน มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบ หรือการควบคุมของตนต่อผลการเรียน

ของนักเรียนแตกต่างกัน แต่ก็ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในกัมพูชา ครูหญิงมีความเชื่อเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบ หรือการควบคุมของตนต่อผลการเรียนของนักเรียนมากกว่าครูชาย เฉพาะในสภาพการณ์ที่เป็นความสำเร็จ แต่ไม่พบความแตกต่างนี้ ในสภาพการณ์ที่เป็นความล้มเหลว และจากการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกตนของครู ของจันทร์เพ็ญ เจริญผลลาภิกษ์ (๒๕๑๖) และ มนตรี อินันทริกษ์ (๒๕๑๗) ก็ไม่พบความแตกต่างระหว่างครูชายและครูหญิงเช่นกัน เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อค่านิยมที่ทับทิวแปรระยะเวลาในการสอนและเพศของครูยังมีเป็นจำนวนน้อย และในประเทศไทยก็ยังไม่มีการศึกษาไว้โดยเจาะจงอย่างยิ่ง เกี่ยวกับทับทิวแปรระยะเวลาในการสอน นอกจากนั้นความแตกต่างทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ การอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนสภาพสังคมในประเทศเราแตกต่างจากของต่างประเทศอยู่มาก ดังนั้น ผลการวิจัยดังกล่าวจึงอาจจะน่าท้อใจโดยตรงยังไม่ได้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในครั้งนี

สมมุติฐานในการวิจัย

๑. ครูชายและครูหญิง มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของตนต่อผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน
๒. ครูที่มีระยะเวลาในการสอนแตกต่างกัน มีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของตนต่อผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ แบบวัดความเชื่อของครูต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของครูต่อผลการเรียนของนักเรียน เนื้อหาของแบบวัดจะเกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ทางการเรียนการสอนและความเชื่อนี้จะพิจารณาจากคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างทำได้จากการตอบแบบวัดดังกล่าว

๒. ผู้ตอบแบบวัดเป็นครูที่ทำการสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๓. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ตัวแปรต้น คือ ระยะเวลาในการสอนและเพศ ส่วนตัวแปรตาม คือ คะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของตนเองต่อการเรียนของนักเรียน

คำจำกัดความ

การควบคุม หมายถึง ความรู้สึกที่ว่าคุณเป็นผู้มีส่วนในการรับผิดชอบต่อการเรียนที่เกิดขึ้น หรือ เป็นความรู้สึกที่ว่าคุณการเรียนของนักเรียนเป็นผลมาจากการกระทำ หรือ การสอนของคุณ

ความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอก หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง เรียกว่า "บุคคลมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายในตน" หรือ เป็นผลมาจากสิ่งภายนอก อันได้แก่ โชคเคราะห์ โอกาส พรหมลิขิต หรือ บุคคลอื่น ๆ เป็นต้น เรียกว่า "บุคคลมีความเชื่ออำนาจการควบคุมภายนอกตน"

ครู หมายถึง ผู้ที่สอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสหศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูทำการสอนมาตั้งแต่เริ่มแรก จนถึงปัจจุบัน โดยจะแบ่งออกเป็นช่วงเวลา ดังนี้คือ

๑. แบ่ง ๓ ช่วง ตามแนวของกิสกี ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ ๑ - ๕ ปี ๖ - ๑๐ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไป

๒. แบ่ง ๔ ช่วง ทั้งนี้เพื่อต้องการศึกษากลุ่มตัวอย่างครูที่เฝ้าทำการสอน ในระยะเริ่มแรกอย่างแท้จริง เนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่าระยะเวลาในการสอน ๑ - ๒ ปี กับ ๓ - ๕ ปี น่าจะมีผลจากประสบการณ์แตกต่างกัน จึงเฝ้าทำการแบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ได้แก่ ๑ - ๒ ปี ๓ - ๕ ปี ๖ - ๑๐ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบว่า ระยะเวลาในการสอนและเพศของครู มีผลกระทบต่อความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมของทัศนคติผลการเรียนของนักเรียนหรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพทางการสอนของครูได้

๒. เพื่อทราบแนวโน้มในปัจจุบันของครูไทยว่า มีการรับรู้บทบาทของทัศนคติผลการเรียนของนักเรียนอย่างไร ทำให้ทราบข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางอันหนึ่งในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

๓. แบบวัดที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้เป็นแบบวัดแนวใหม่แนวหนึ่ง เนื่องจากในปัจจุบัน ได้มีผู้พัฒนาแบบวัดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจการควบคุมภายใน - ภายนอกคนที่ใช้สำหรับเด็ก และผู้ใหญ่ในสภาพการต่าง ๆ กันอยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่มีผู้พัฒนาแบบวัดนี้เพื่อใช้กับครู ในสภาพการทางการเรียนการสอนโดยตรง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย